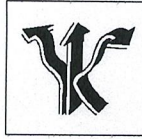

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Інститут безпеки

МАУП

Кафедра національної безпеки

Затверджую:
Завідувач кафедри національної
безпеки

2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД
ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ»**

Спеціальності: **262 правоохоронна діяльність**

Освітнього рівня: **другий (магістерський) рівень**

Освітньої програми: **Правоохоронна діяльність**

Спеціалізація: _____

Київ МАУП 2025

Робоча програма з навчальної дисципліни «Європейські стандарти забезпечення прав і свобод особистої безпеки людини» для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Правоохоронна діяльність» спеціальності 262 Правоохоронна діяльність:

Розробник:

Сергій Олексійович Лисенко - доктор юридичних наук, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри національної безпеки.

(підпис)

Сергій ЛИСЕНКО

Робочу програму погоджено

Гарант освітньої програми «Правоохоронна діяльність»

(підпис)

Олександр САВКА

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри національної безпеки

Протокол № 1 від «07» _____ 08 _____ 2025 року

Завідувач кафедри національної безпеки

(підпис)

Іван СЕРВЕЦЬКИЙ

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Найменування показників	Європейські стандарти забезпечення прав і свобод особистої безпеки людини	
	очна (денна)	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС/годинах	3 кредита/90 год	
	Лекції : 20 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 56	
Курс		
Семестр		
Кількість змістових модулів	2	2
Обсяг кредитів із розподілом за семестрами	3	3
Обсяг годин, у тому числі:		
- Аудиторні	34	4
- Лекційні	20	2
- Семінарські	14	2
- Лабораторні	-	-
Самостійна робота, год	56	86
Форма семестрового контролю	залік	

Мета й завдання навчальної дисципліни

1.3 Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів системи фундаментальних знань про правові та гуманітарні стандарти забезпечення національної безпеки та правоохоронної діяльності, принципи захисту прав людини та механізми реагування на безпекові виклики у правовому полі. Вивчення курсу має забезпечити набуття професійних компетентностей, необхідних для розуміння логіки ухвалення управлінських рішень, застосування норм права в кризових умовах та усвідомлення ролі гуманітарних факторів у загальній архітектурі національної безпеки.

Завдання навчальної дисципліни полягають у поглибленому засвоєнні понятійно-категоріального апарату міжнародного гуманітарного права та національного законодавства у сфері безпеки та правоохоронної діяльності, забезпечення знань про сутність та принципи функціонування правових механізмів розкриття ролі суб'єктів забезпечення безпеки у дотриманні основоположних прав і свобод людини формування уявлення про гуманітарні інструменти захисту населення в умовах збройних конфліктів та надзвичайних ситуацій а також набуття навичок фахового аналізу нормативно-правових актів і застосування отриманих теоретичних знань під час розв'язання типових професійних і практичних ситуацій у сфері забезпечення національної безпеки.

Перелік компетентностей та результатів навчання, що формує дана дисципліна:

Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. СК5. Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності. СК7. Здатність ефективно здійснювати правове виховання молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок. СК11. Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна. Здобувачі повинні досягти таких програмних результатів навчання: РН1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять. РН8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків. РН15. Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Європейські стандарти прав і свобод людини: понятійний апарат, принципи, місце в публічному управлінні та національній безпеці.

Тема розкриває зміст європейських стандартів як системи принципів і мінімальних гарантій, що визначають допустимі межі діяльності держави та вимоги до рішень суб'єктів публічної влади. Увага зосереджується на тому, як права і свободи людини інтегруються у політику безпеки, чому особиста безпека людини є критерієм легітимності управлінських заходів і як забезпечується баланс інтересів особи, суспільства та держави через правові процедури, підзвітність і контроль.

Тема 2. Верховенство права як стандарт: законність, юридична визначеність, заборона свавілля, рівність та недискримінація.

Тема формує уявлення про верховенство права як практичну рамку для будь-яких рішень, що можуть впливати на права людини, включно з рішеннями у сфері

безпеки. Розглядаються вимоги до якості закону, передбачуваності правозастосування, обґрунтованості рішень, рівності сторін і недискримінації, а також те, як відсутність юридичної визначеності створює ризики порушення прав і підриває довіру до інституцій.

Тема 3. Конвенційні та інституційні механізми захисту прав людини в Європі: загальна логіка, стандарти тлумачення, роль судового контролю.

Тема пояснює, як функціонує європейський підхід до захисту прав через поєднання національних механізмів і наднаціональних орієнтирів, які впливають на практику держав. Аналізується значення судового контролю, мотивування рішень, належної доказової бази та процесуальної дисципліни, що робить захист прав не декларативним, а дієвим.

Тема 4. Процесуальні гарантії та справедливе судочинство як стандарт: суд, сторони, учасники, доказова база, процесуальні норми.

Тема присвячена процесуальним аспектам забезпечення прав людини, де ключовими стають судовий процес, судові засідання, правила роботи з доказами та дотримання процесуальних норм. Розглядається зміст справедливого судочинства, рівність сторін, право бути почутим, вимоги до доказової бази, мотивування судових рішень і значення процедурної справедливості для легітимності втручань у права та свободи.

Тема 5. Пропорційність і допустимі обмеження прав: необхідність, легітимна мета, мінімальне втручання, контроль зловживань

Тема розкриває, як у європейській традиції оцінюють допустимість обмеження прав: через законність, легітимну мету, необхідність у демократичному суспільстві та пропорційність. Акцент робиться на тому, що будь-яке рішення, яке обмежує права, має бути перевірюваним, аргументованим і підзвітним, а підхід до пропорційності вимагає аналізу альтернатив і мінімізації втручання без втрати здатності держави забезпечувати безпеку.

Тема 6. Особиста безпека людини як правовий стандарт: позитивні обов'язки держави, запобігання ризикам, відповідальність і підзвітність.

Тема формує розуміння особистої безпеки не лише як відсутності загроз, а як обов'язку держави діяти превентивно, коли ризики є передбачуваними. Розглядається логіка позитивних зобов'язань: профілактика, ефективне реагування, організація процедур захисту, забезпечення належного розслідування порушень і створення умов, у яких права людини реально захищаються через керовані механізми державної політики.

Тема 7. Право на приватність і захист персональних даних у європейських стандартах: межі втручання, безпека і законність процедур

Тема розкриває стандарти приватності як ключовий елемент особистої безпеки у сучасному середовищі, де обробка даних може створювати ризики зловживань. Розглядається, як забезпечується законність втручання у приватність, чому потрібна чітка процедура, хто несе відповідальність, які вимоги ставляться до обґрунтування, доказової бази та контролю, щоб обмеження не перетворювалися на свавілля.

Тема 8. Заборона катувань і нелюдського поводження як абсолютний стандарт: гарантії, профілактика, ефективне розслідування

Тема аналізує абсолютний характер заборони неналежного поведіння і практичні вимоги до держави: профілактика, контроль середовищ підвищеного ризику, належне документування, ефективні процедури розгляду скарг і розслідування. Наголос робиться на підзвітності, доказовій базі та неможливості виправдання порушень міркуваннями доцільності.

Тема 9. Свобода та особиста недоторканність: стандарти законності позбавлення свободи, процесуальні гарантії, судовий контроль

Тема розкриває європейські підходи до законності будь-яких форм обмеження свободи, включно з вимогами до процедури, підстав, строків, повідомлення особі причин, доступу до суду та контролю обґрунтованості. У фокусі перебувають процесуальні аспекти, роль суду, доказова база, а також те, як забезпечується баланс між потребами безпеки та правами людини через перевірявані процедури.

Тема 10. Ефективні засоби правового захисту: доступ до правосуддя, скарги, відшкодування, виконання рішень

Тема присвячена механізмам, які роблять права реальними, а не формальними: доступність процедур, ефективність розгляду, виконання судових рішень, можливість відновлення порушеного права та відшкодування. Розглядається значення управлінської дисципліни виконання рішень, організаційних процедур контролю та підзвітності, без яких захист прав стає декларативним.

Назви тем	Кількість годин							
	очна (денна) форма				заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Ціннісно-правові основи європейських стандартів: права людини, верховенство права, процесуальні гарантії та механізми захисту								
Тема 1. Європейські стандарти прав і свобод людини: понятійний апарат, принципи, місце в публічному управлінні та національній безпеці.	8	2	1	5	9	2	2	9
Тема 2. Верховенство права як стандарт: законність, юридична визначеність, заборона свавілля, рівність та недискримінація.	8	2	1	5	9			9
Тема 3. Конвенційні та інституційні механізми захисту прав людини в Європі: загальна логіка, стандарти тлумачення, роль судового контролю.	9	2	2	5	9			9

Тема 4. Процесуальні гарантії та справедливе судочинство як стандарт: суд, сторони, учасники, доказова база, процесуальні норми	9	2	1	6	9			9
Тема 5. Пропорційність і допустимі обмеження прав: необхідність, легітимна мета, мінімальне втручання, контроль зловживань	10	2	2	6	9			9
Змістовий модуль 2. Практичне застосування європейських стандартів: особиста безпека, дії держави, процедури захисту, цифровізація та сучасні виклики								
Тема 6. Особиста безпека людини як правовий стандарт: позитивні обов'язки держави, запобігання ризикам, відповідальність і підзвітність.	9	2	1	6	9			9
Тема 7. Право на приватність і захист персональних даних у європейських стандартах: межі втручання, безпека і законність процедур	9	2	2	5	9			8
Тема 8. Заборона катувань і нелюдського поводження як абсолютний стандарт: гарантії, профілактика, ефективне розслідування	9	2	1	6	9			8
Тема 9. Свобода та особиста недоторканність: стандарти законності позбавлення свободи, процесуальні гарантії, судовий контроль	9	2	2	5	9			8
Тема 10. Ефективні засоби правового захисту: доступ до правосуддя, скарги, відшкодування, виконання рішень	10	2	1	7	9			8
Модульна контрольна робота								
Всього:	90	20	14	56	90	2	2	86
Форма контролю: залік								

Теми семінарських / практичних занять

№ сем. зан.	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Європейські стандарти прав людини як рамка публічного управління: баланс інтересів і підзвітність</p> <p>Завдання: проаналізувати запропонований кейс втручання держави у права особи, визначити легітимну мету, окреслити межі повноважень суб'єкта, сформулювати первинні вимоги до обґрунтування рішення та до доказової бази.</p> <p>Очікуваний результат: здобувач демонструє здатність бачити права і свободи як управлінську рамку, формує правомірну позицію щодо меж втручання та визначає, які дані є необхідними для підзвітного рішення.</p> <p>Дискусія: як відсутність підзвітності перетворює правомірні повноваження на ризик свавілля і підриває довіру до інституцій.</p>	1
2.	<p>Тема 2. Верховенство права в практиці: законність, юридична визначеність, заборона свавілля, рівність і недискримінація</p> <p>Завдання: на основі коротких ситуаційних прикладів визначити, чи відповідає дія/рішення вимогам законності та юридичної визначеності, виявити ознаки свавілля або дискримінації, запропонувати коригувальні управлінські дії.</p> <p>Очікуваний результат: здобувач уміє застосовувати критерії верховенства права до практичних рішень, відрізняє законність від формального посилання на норму та аргументує позицію з урахуванням рівності і недискримінації.</p> <p>Дискусія: чому “законно” не завжди означає “справедливо” і як у межах права досягається передбачуваність та контроль.</p>	1
3.	<p>Тема 3. Механізми захисту прав: роль суду, процедурний контроль, мотивування рішень та стандарт доказової бази</p> <p>Завдання: змодельювати процес підготовки звернення/скарги, визначити, які факти мають бути підтверджені, які докази є допустимими та достатніми, як структурувати правову аргументацію.</p> <p>Очікуваний результат: здобувач розуміє логіку процедурного захисту, здатний вибудовувати доказову базу, розмежовує факти і оцінки та розуміє значення мотивування рішень судом.</p> <p>Дискусія: чому слабка доказова база і процедурні помилки часто зводять нанівець навіть обґрунтовану по суті позицію.</p>	2
4.	<p>Тема 4. Справедливе судочинство як стандарт: сторони, учасники, доказова база, процесуальні норми і судові засідання</p>	1

	<p>Завдання: проаналізувати модельний фрагмент процесуальної ситуації, визначити порушення процесуальних гарантій, оцінити вплив порушення на справедливість судового розгляду справи та запропонувати процесуальні кроки для відновлення балансу сторін.</p> <p>Очікуваний результат: здобувач уміє ідентифікувати ключові процесуальні гарантії, розуміє значення рівності сторін і учасників та може аргументувати, як порушення впливає на судові рішення.</p> <p>Дискусія: як процедурні дрібниці перетворюються на системні порушення і чому процесуальний кодекс є інструментом справедливого судочинства.</p>	
5.	<p>Тема 5. Пропорційність обмежень прав: необхідність, легітимна мета, мінімальне втручання, альтернативи</p> <p>Завдання: застосувати тест пропорційності до кейсу, визначити, чи існують альтернативні менш обмежувальні заходи, оцінити достатність доказової бази, сформулювати підсумковий висновок щодо правомірності рішення.</p> <p>Очікуваний результат: здобувач демонструє здатність оцінювати обмеження прав через критерії необхідності й пропорційності, аргументує рішення і визначає вимоги до його підзвітності.</p> <p>Дискусія: де межа між реальними потребами безпеки і надмірним втручанням та як уникати “зручних”, але непропорційних рішень.</p>	2
6.	<p>Тема 6. Позитивні обов’язки держави щодо особистої безпеки: передбачувані ризики, превенція, відповідальність</p> <p>Завдання: на основі сценарію оцінити, чи були ризики передбачуваними, які запобіжні дії мала організувати держава, які процедури контролю та підзвітності є обов’язковими, сформулювати рекомендації щодо превентивної політики.</p> <p>Очікуваний результат: здобувач розуміє логіку позитивних обов’язків, здатний формувати превентивні управлінські рішення та обґрунтовувати їх необхідність через критерій передбачуваності ризику.</p> <p>Дискусія: як відсутність превенції створює відповідальність держави і підсилює ризики повторюваності порушень.</p>	1
7.	<p>Тема 7. Право на приватність і захист даних: межі втручання, законність процедур, контроль використання інформації</p> <p>Завдання: проаналізувати кейс обробки персональних даних, визначити правову підставу, межі доступу, порядок документування, критерії необхідності та пропорційності, підготувати короткий висновок щодо правомірності.</p> <p>Очікуваний результат: здобувач здатний оцінити втручання у приватність, визначити вимоги до процедурної дисципліни та контролю, формує підхід до мінімізації ризиків зловживання</p>	2

	<p>даними.</p> <p>Дискусія: чому навіть “корисне” з погляду безпеки збирання даних без процедури створює ризик системних порушень.</p>	
8.	<p>Тема 8. Абсолютні стандарти: заборона катувань і нелюдського поводження, профілактика, ефективне розслідування</p> <p>Завдання: на основі модельного кейсу визначити, які гарантії мають бути забезпечені, як організовується профілактика і контроль середовищ ризику, які вимоги до документування і розслідування.</p> <p>Очікуваний результат: здобувач розуміє абсолютний характер заборони неналежного поводження, уміє визначати мінімальні гарантії та оцінювати достатність процедур і доказової бази розслідування.</p> <p>Дискусія: чому “надзвичайні обставини” не можуть бути виправданням і як держава має будувати контроль для недопущення порушень.</p>	1
9.	<p>Тема 9. Свобода та особиста недоторканність: законність обмежень, процесуальні гарантії, судовий контроль</p> <p>Завдання: застосувати стандарт законності обмеження свободи до кейсу, визначити обов’язкові процесуальні гарантії, роль судового контролю, вимоги до доказової бази і мотивування рішення.</p> <p>Очікуваний результат: здобувач здатний оцінювати правомірність позбавлення свободи, розуміє процесуальні аспекти і вміє аргументувати необхідність судового контролю та підзвітності.</p> <p>Дискусія: як процедурні порушення у таких ситуаціях швидко переростають у грубі порушення прав і підривають легітимність дій держави.</p>	2
10.	<p>Тема 10. Ефективні засоби правового захисту: доступ до правосуддя, скарги, відшкодування, виконання рішень</p> <p>Завдання: змодельювати шлях захисту порушеного права, визначити ефективний засіб захисту, сформулювати вимоги до доказової бази та обґрунтування, оцінити роль виконання рішень як завершального елементу захисту.</p> <p>Очікуваний результат: здобувач уміє вибудувати логіку захисту права, розуміє значення виконання рішень і може сформулювати підзвітні управлінські рекомендації щодо забезпечення ефективного засобу захисту.</p> <p>Дискусія: чому невиконання судового рішення фактично нівелює право на захист і як це впливає на довіру до судової системи.</p>	1

Самостійна робота

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Європейські стандарти забезпечення прав і свобод особистої безпеки людини» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, інтернет-джерел та судової практики, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; опрацювання матеріалів правозастосовної практики, підготовку аналітичних і порівняльних висновків та формування навичок науково-правового аналізу; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; підготовку юридичних документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Вимоги до написання рефератів та есе

Загальні положення:

Реферат та есе є формами самостійної роботи здобувачів вищої освіти і спрямовані на поглиблення теоретичних знань, розвиток навичок науково-правового аналізу, аргументації правових позицій, критичного мислення та академічного письма.

Під час виконання рефератів та есе здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, вимог чинного законодавства України, стандартів вищої освіти та внутрішніх нормативних актів закладу вищої освіти.

Мета та навчальні завдання:

- формування здатності здійснювати самостійний аналіз доктринальних і нормативних джерел у сфері права;
- розвиток умінь формулювати та аргументовано обґрунтовувати власну правову позицію;
- набуття навичок наукового письма та коректного використання правової термінології;
- удосконалення навичок систематизації, узагальнення та критичної оцінки правової інформації.

Вимоги до змісту

Реферат

Реферат має аналітико-узагальнювальний характер і повинен:

- розкривати теоретичні підходи до обраної правової проблеми;
- містити аналіз норм законодавства, практики Європейського суду з прав людини (за наявності);
- відображати сучасні наукові позиції українських та зарубіжних дослідників;

- завершуватися обґрунтованими висновками.

Структура реферату:

1. Титульна сторінка
2. Зміст
3. Вступ (обґрунтування актуальності, мета і завдання)
4. Основна частина (2–3 логічно пов'язані розділи)
5. Висновки
6. Список використаних джерел

Есе

Есе має аналітично-дискусійний характер і спрямоване на виклад та обґрунтування власної позиції здобувача щодо конкретної правової проблеми.

Есе повинно:

- містити чітко сформульовану авторську правову позицію;
- демонструвати здатність до критичного аналізу правових явищ;
- містити аргументацію з посиланням на нормативні акти, доктрину та судову практику;
- відображати логічну цілісність і самостійність мислення.

Рекомендована структура есе:

1. Вступ (постановка проблеми)
2. Основна частина (аргументація позиції, аналіз альтернативних підходів)
3. Висновки (узагальнення та власні висновки)

Вимоги до обсягу:

- Реферат – 7–15 сторінок друкованого тексту
- Есе – 4–8 сторінок друкованого тексту

(без урахування титульної сторінки та списку використаних джерел)

Вимоги до оформлення:

- формат сторінки – А4;
- шрифт – Times New Roman;
- розмір шрифту – 14;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм;
- нумерація сторінок – арабськими цифрами (з другої сторінки);
- абзацний відступ – 1,25 см.

Посилання на джерела оформлюються відповідно до чинних національних стандартів бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015).

Вимоги до джерельної бази:

Кількість використаних джерел:

- реферат – не менше 10 джерел;
- есе – не менше 5 джерел.

До джерел належать:

- Конституція України;
- закони та підзаконні нормативно-правові акти;
- рішення Конституційного Суду України;
- практика Європейського суду з прав людини;

- наукові монографії, статті фахових видань;
- офіційні міжнародні документи.

Академічна доброчесність:

Робота повинна бути виконана самостійно.

Не допускаються:

- плагіат, використання програмних засобів штучного інтелекту;
- некоректне цитування;
- використання недостовірних або неперевірених джерел.

У разі виявлення порушень принципів академічної доброчесності робота не зараховується та підлягає доопрацюванню відповідно до внутрішніх положень ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Зміст завдань для самостійної роботи здобувача (СРЗ)

№ п/п	Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти	Форми контролю СРЗ
1	<p>Тема 1. Європейські стандарти прав і свобод як рамка державної політики: ціннісний зміст і практичні наслідки для управлінських рішень.</p> <p>Форма завдання: опрацювати навчальні матеріали та підготувати аналітичний текст, у якому розкривається зміст європейських стандартів як системи гарантій, пояснюється їх значення для публічного управління і національної безпеки, а також обґрунтовується необхідність балансу життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави через правомірні й підзвітні процедури.</p> <p>Форма контролю: перевірка письмової роботи та співбесіда щодо ключових категорій і логіки балансу інтересів.</p>	Презентація результатів
2	<p>Тема 2. Верховенство права: законність, юридична визначеність, заборона свавілля і недискримінація як критерії оцінювання рішень.</p> <p>Форма завдання: на основі добірки практичних ситуацій підготувати аналіз, у якому визначаються ознаки законності й юридичної визначеності, виявляються ризики свавілля або дискримінації та формуються рекомендації щодо процедурних корекцій і підзвітності рішення.</p> <p>Форма контролю: оцінювання аналізу та усне обговорення того, які аргументи є достатніми для обґрунтування відсутності свавілля.</p>	Презентація результатів
3	<p>Тема 3. Судовий контроль і ефективні механізми захисту: роль мотивування рішень, доказова база та процесуальні гарантії.</p> <p>Форма завдання: підготувати текст, у якому пояснюється</p>	Презентація результатів

	<p>значення судового контролю як інструменту запобігання порушенням прав, аналізуються вимоги до мотивування судових рішень та описується, які елементи доказової бази забезпечують перевірюваність позиції сторін у цивільному судочинстві та суміжних процедурах.</p> <p>Форма контролю: перевірка роботи та співбесіда щодо ролі доказів, допустимості й достатності доказової бази.</p>	
4	<p>Тема 4. Справедливе судочинство: суд, сторони, учасники, процесуальні норми, судові засідання і процесуальні аспекти оцінювання доказів.</p> <p>Форма завдання: опрацювати модельний кейс і підготувати аналітичний висновок, у якому визначаються порушення процесуальних гарантій, оцінюється їх вплив на справедливість судового розгляду справи, пояснюється роль процесуального кодексу та формулюються коректні процесуальні дії для відновлення балансу сторін.</p> <p>Форма контролю: оцінювання висновку та усне обговорення того, як процесуальні порушення впливають на судові рішення.</p>	Презентація результатів
5	<p>Тема 5. Пропорційність обмежень прав: тест необхідності, легітимна мета, мінімальне втручання, альтернативи і підзвітність.</p> <p>Форма завдання: виконати письмовий аналіз кейсу із застосуванням тесту пропорційності, визначивши легітимну мету, необхідність втручання, наявність альтернатив і вимоги до доказової бази, після чого сформулювати підсумковий висновок щодо правомірності і підзвітності рішення.</p> <p>Форма контролю: перевірка роботи та коротка співбесіда щодо логіки тесту пропорційності і критеріїв мінімального втручання.</p>	Презентація результатів
6	<p>Тема 6. Позитивні обов'язки держави щодо особистої безпеки: передбачуваність ризику, превенція, відповідальність і контроль.</p> <p>Форма завдання: підготувати аналітичний текст, у якому через модельну ситуацію розкривається зміст позитивних обов'язків держави, оцінюється передбачуваність ризику, визначаються необхідні превентивні дії та процедури контролю, що забезпечують підзвітність і недопущення повторюваності порушень.</p> <p>Форма контролю: захист роботи у форматі короткої доповіді з аргументацією, чому запропоновані дії є превентивними, а не формальними.</p>	Презентація результатів
7	<p>Тема 7. Право на приватність і захист персональних даних: межі втручання, законність процедур, контроль використання інформації.</p>	Презентація результатів

	<p>Форма завдання: виконати аналіз ситуації обробки даних, визначити правову підставу, межі доступу, критерії необхідності та пропорційності, а також описати порядок документування і контролю, що запобігає зловживанням і забезпечує підзвітність.</p> <p>Форма контролю: перевірка висновку та співбесіда щодо того, як поєднуються захист даних і потреби безпеки без порушення прав.</p>	
8	<p>Тема 8. Абсолютні стандарти: заборона катувань і нелюдського поводження, профілактика, ефективне розслідування та доказова база.</p> <p>Форма завдання: підготувати текст, у якому пояснюється абсолютний характер стандарту, визначаються ключові гарантії профілактики та процедури ефективного розслідування, а також розкривається значення належного документування і доказової бази як умови підзвітності.</p> <p>Форма контролю: оцінювання роботи та обговорення того, чому “доцільність” не може виправдовувати порушення абсолютних гарантій.</p>	Презентація результатів
9	<p>Тема 9. Свобода та особиста недоторканність: законність обмежень, процесуальні гарантії, судовий контроль і доказова база.</p> <p>Форма завдання: проаналізувати модельний кейс обмеження свободи, визначити процесуальні аспекти законності, роль судового засідання і судового контролю, вимоги до доказової бази та сформулювати аргументований висновок про правомірність і підзвітність дій.</p> <p>Форма контролю: перевірка висновку та ситуаційні запитання щодо процесуальних норм і критеріїв перевірюваності рішення.</p>	Презентація результатів
10	<p>Тема 10. Ефективні засоби правового захисту: доступ до правосуддя, скарги, відшкодування та виконання судових рішень.</p> <p>Форма завдання: підготувати аналітичний матеріал, у якому вибудовується логіка захисту порушеного права, визначаються ефективні способи захисту, вимоги до доказової бази та аргументації, а також пояснюється значення виконання судових рішень як завершального етапу реального відновлення права.</p> <p>Форма контролю: оцінювання матеріалу та короткий захист щодо того, які елементи роблять засіб захисту ефективним, а не формальним.</p>	Презентація результатів
	Усього за навчальною дисципліною	

Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів освіти включає в себе: підготовку наукових доповідей та есе; розробку порівняльних схем, таблиць; участь в роботі наукових конференцій та гуртків; опублікування тез наукових доповідей і статей.

Зазначений вище перелік видів індивідуальної роботи не є вичерпним та носить гнучкий характер. Вибір конкретної теми й виду індивідуальної роботи студента відбувається на початку навчального семестру за погодженням з завідувачем профільної кафедри або його заступником. Організацію, контроль та оцінку якості її виконання здійснює викладач та/або науковий керівник, закріплений кафедрою за академічною групою, до якого студентам потрібно звертатися в разі виникнення запитань. Результати виконаної індивідуальної роботи надаються студентом викладачу у паперовому або електронному вигляді до початку навчальної сесії.

Індивідуальні завдання є складовою частиною організації освітнього процесу з навчальної дисципліни та спрямовані на формування і розвиток у здобувачів вищої освіти навичок самостійної, дослідницької й аналітичної діяльності. Їх виконання забезпечує поглиблення та систематизацію теоретичних знань, отриманих під час аудиторних занять, а також сприяє набуттю практичних умінь застосування положень конституційно-правової науки для розв'язання актуальних професійних завдань.

Виконання індивідуальних завдань здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно із можливістю отримання консультаційної підтримки з боку науково-педагогічного працівника. Консультації спрямовані на уточнення структури роботи, визначення джерельної бази, формування методологічних підходів та коригування змістового наповнення завдання. У разі виконання завдань комплексного або міждисциплінарного характеру допускається їх підготовка групою здобувачів із розподілом обов'язків та визначенням індивідуального внеску кожного учасника.

Консультація є формою своєрідного інтерв'ю викладача, на якому він відповідає на ті чи інші запитання студентів щодо проблемних або ж спірних аспектів навчального матеріалу. Консультації можуть бути як індивідуальними, так і груповими (передзаліковими). Короткі індивідуальні консультації з усіх питань навчального курсу, які цікавлять студентів, можна отримати як перед початком, так і після лекції чи практичного заняття, а в певних випадках і під час таких занять, а більш розгорнуті відповіді – на кафедрі згідно із затвердженим графіком чергувань викладача по кафедрі, у тому числі і з використанням засобів відеозв'язку, а також на груповій консультації, яка зазвичай проводиться перед іспитом або заліком.

З дисципліни «Європейські стандарти забезпечення прав і свобод особистої безпеки людини» індивідуальні завдання можуть реалізовуватися у різних формах, зокрема: підготовка та публікація наукової статті, підготовка доповіді й участь у роботі наукової конференції, розроблення мультимедійної презентації, аналітичного огляду судової практики, порівняльно-правового дослідження тощо. Обрана форма виконання повинна відповідати змісту дисципліни та сприяти досягненню визначених програмних результатів навчання.

Тематика завдань формується з урахуванням сучасних тенденцій розвитку права, практики його застосування та наукових підходів до вирішення проблемних питань галузі.

Мінімальні та максимальні строки видачі, виконання та захисту індивідуальних завдань доводяться до відома здобувачів освіти викладачем на початку семестру. Дотримання визначених термінів є обов'язковою умовою належного оцінювання результатів навчання.

Оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань здійснюється відповідно до встановлених критеріїв та передбачає нарахування додаткових (бонусних) балів: за підготовку та публікацію наукової статті – до 12 балів; за виступ із доповіддю на науковій конференції – до 8 балів; за підготовку та представлення презентації – до 10 балів. Конкретна кількість балів визначається з урахуванням якості змісту, рівня наукової аргументації, самостійності виконання та дотримання встановлених вимог до оформлення результатів роботи.

Підготовка тематичної презентації (тема, терміни тощо), а також виконання інших видів індивідуальних завдань погоджується здобувачем освіти із викладачем.

Критерії та умови підготовки, оформлення та публікації наукових матеріалів (статей, тез, доповідей) визначаються безпосередньо оргкомітетом наукової конференції, редакційною колегією видання або установою-організатором.

Умови підготовки, оформлення та критерії оцінювання презентацій визначаються цією програмою (кафедрою).

Індивідуальна робота також студентів включає в себе: підготовку наукових доповідей та есе; розробку порівняльних схем, таблиць; участь в роботі наукових конференцій та гуртків; опублікування тез наукових доповідей і статей.

Зазначений вище перелік видів індивідуальної роботи не є вичерпним та носить гнучкий характер. Вибір конкретної теми й виду індивідуальної роботи студента відбувається на початку навчального семестру за погодженням з завідувачем профільної кафедри або його заступником. Організацію, контроль та оцінку якості її виконання здійснює викладач та/або науковий керівник, закріплений кафедрою за академічною групою, до якого студентам потрібно звертатися в разі виникнення запитань. Результати виконаної індивідуальної роботи надаються студентом викладачу у паперовому або електронному вигляді до початку навчальної сесії.

Есе являє собою самостійно виконаний студентом науковий, критичний чи інший нарис, який вирізняється оригінальністю суджень і вишуканістю форми. Тема есе погоджується з викладачем, виконується письмово обсягом 3-5 сторінок.

Завершальним етапом вивчення навчальної дисципліни є залік, який відбувається в усній чи письмовій формі.

Методи навчання

Методи навчання становлять систему впорядкованих способів спільної діяльності науково-педагогічного працівника та здобувачів вищої освіти, спрямованих на досягнення визначених програмних результатів навчання, формування загальних і фахових компетентностей, а також ефективне розв'язання

навчально-виховних завдань. Реалізація методів навчання здійснюється через сукупність дидактичних прийомів, організаційних форм та відповідних засобів освітньої діяльності.

Під час викладання та опанування навчальної дисципліни «Європейські стандарти забезпечення прав і свобод особистої безпеки людини» застосовується комплекс методів, що забезпечують поєднання теоретичної підготовки з практичною спрямованістю навчання.

1. Словесні методи

До словесних методів належать способи вербального викладення та опрацювання навчального матеріалу, зокрема: розповідь, пояснення, лекція, бесіда, дискусія. Зазначені методи передбачають описове розкриття змісту тем, тлумачення сутності правових явищ, категорій і процесів, аналіз нормативно-правових положень, а також перевірку рівня самостійного засвоєння матеріалу здобувачами освіти. Їх використання сприяє формуванню системного бачення проблем правового регулювання та розвитку навичок професійної аргументації.

2. Наочні методи

Наочні методи передбачають використання візуальних засобів навчання з метою підвищення ефективності сприйняття та осмислення інформації. У межах дисципліни застосовуються демонстрація схем, таблиць, структурно-логічних моделей, діаграм, ілюстративних матеріалів, відеофрагментів та інших засобів візуалізації. Використання наочності забезпечує кращу систематизацію складних правових конструкцій, сприяє формуванню аналітичного мислення та полегшує засвоєння теоретичних положень.

3. Практичні методи

Практичні методи орієнтовані на формування професійних умінь і навичок, зокрема здатності оперувати конституційно-правовими категоріями, аналізувати та застосовувати норми права, вирішувати практичні ситуації у сфері публічно-правових відносин. Реалізація зазначених методів здійснюється під час семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, розв'язання кейсів, аналізу судової практики та моделювання правових ситуацій.

Практична складова навчання спрямована на інтеграцію теоретичних знань із реальними правозастосовними процесами, що забезпечує професійну орієнтацію здобувачів освіти.

Методи за рівнем самостійної пізнавальної діяльності

З метою активізації інтелектуальної діяльності здобувачів вищої освіти у процесі навчання застосовуються також методи, диференційовані за рівнем самостійності мислення:

- *метод проблемного викладу*, що передбачає постановку наукової або практичної проблеми та послідовне розкриття шляхів її вирішення;
- *частково-пошуковий (евристичний) метод*, спрямований на залучення здобувачів до самостійного пошуку окремих елементів розв'язання поставленого завдання;
- *дослідницький метод*, який передбачає виконання самостійних наукових досліджень, аналіз правових джерел, формулювання власних висновків і пропозицій.

Комплексне поєднання зазначених методів забезпечує належний рівень теоретичної підготовки, розвиток критичного мислення та формування стійких професійних компетентностей у сфері захисту прав людини.

Методи та форми контролю, критерії оцінювання результатів навчання. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Методи контролю є сукупністю способів діагностичної діяльності, спрямованих на забезпечення зворотного зв'язку в освітньому процесі та визначення рівня досягнення програмних результатів навчання. Їх застосування дає можливість отримати об'єктивні дані щодо успішності засвоєння навчального матеріалу, результативності організації навчального процесу та сформованості у здобувачів вищої освіти відповідних компетентностей.

Контрольні заходи покликані встановити відповідність рівня набутих знань, умінь і практичних навичок вимогам стандартів вищої освіти, освітньо-професійної програми та робочої програми навчальної дисципліни. Оцінювання здійснюється з урахуванням принципів системності, об'єктивності, прозорості та академічної доброчесності.

Самоконтроль

Самоконтроль є важливим елементом навчальної діяльності та спрямований на формування здатності здобувачів освіти до самооцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу. Він передбачає самостійне виконання тестових завдань, аналіз правильності розв'язання практичних ситуацій, перевірку конспектів, підготовку до семінарських занять та інших форм роботи. Розвиток навичок самоконтролю сприяє підвищенню відповідальності здобувачів за результати власного навчання.

Кафедральний контроль

Кафедральний контроль здійснюється з метою моніторингу якості підготовки здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення. Він може реалізовуватися у формі:

- поточного контролю;
- рубіжного контролю;
- підсумкового семестрового контролю.

Такий підхід забезпечує поетапне відстеження динаміки навчальних досягнень та своєчасне коригування освітнього процесу.

Види контролю результатів навчання

В освітньому процесі застосовуються такі основні види контролю:

- поточний контроль протягом семестру;
- виконання та захист контрольних робіт, передбачених навчальним планом;
- приймання та оцінювання індивідуальних завдань;
- підсумковий семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час усіх видів аудиторних занять упродовж семестру. Його формами можуть бути усне опитування, письмові роботи, тестування, колоквіуми, аналіз практичних ситуацій, виступи здобувачів під час

обговорення питань на семінарських заняттях тощо. Результати поточного оцінювання доводяться до відома здобувачів своєчасно та в установленому порядку.

Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі здобувачів вищої освіти у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної/індивідуальної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); проблемні ситуації, метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Поточний контроль знань										Модуль на контрольна робота	Залік**	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10			
Теми											20	Відповідно до умов визначених Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти "ПрАт"ВНЗ"МА УП"	100
Робота на семінарському занятті	7		7		6	6	6	6	6	6			
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 6-7 балів.

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються «Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у «Приватному акціонерному товаристві «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (<https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultat-iv-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf>).

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Європейські стандарти забезпечення прав і свобод особистої безпеки людини» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **заліку** (письмово). Здобувача освіти допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

**Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Для заочної форми навчання залік є обов'язковою складовою підсумкового оцінювання.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проєктор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Орієнтовний перелік питань для комплексного контролю:

1. Розкрийте поняття європейських стандартів прав людини та поясніть їх значення для публічного управління.
2. Поясніть, як європейські стандарти впливають на забезпечення національної безпеки через баланс інтересів особи, суспільства та держави.
3. Охарактеризуйте ключові принципи європейських стандартів прав і свобод людини.
4. Поясніть зміст принципу верховенства права та його практичні наслідки для рішень органів влади.

5. Розкрийте зміст законності як елементу верховенства права та поясніть вимоги до якості закону.
6. Поясніть поняття юридичної визначеності та її роль у передбачуваності правозастосування.
7. Охарактеризуйте заборону свавілля як стандарт і поясніть, як її виявляють у практиці.
8. Розкрийте зміст принципу рівності та недискримінації та наведіть критерії оцінювання дискримінації.
9. Поясніть, чому підзвітність є умовою реалізації прав і свобод у демократичному суспільстві.
10. Охарактеризуйте роль суду у системі гарантій прав людини та значення судового контролю.
11. Поясніть значення мотивування судових рішень для забезпечення справедливого судочинства.
12. Охарактеризуйте поняття справедливого судочинства та його ключові елементи.
13. Поясніть роль процесуальних норм і процесуального кодексу у забезпеченні справедливості судового процесу.
14. Охарактеризуйте поняття «докази» та «доказова база» у судовому процесі та їх значення для судового розгляду справ.
15. Поясніть критерії допустимості доказів та їх вплив на судові рішення.
16. Охарактеризуйте оцінювання доказів судом як процесуальний аспект і поясніть його роль у мотивуванні судових рішень.
17. Поясніть принцип рівності сторін і учасників у судовому процесі та його процесуальні гарантії.
18. Охарактеризуйте право бути почутим та його значення для справедливого судового розгляду справ.
19. Поясніть, як порушення процесуальних норм впливають на справедливість судового засідання і судового процесу загалом.
20. Охарактеризуйте поняття процедурної справедливості та її зв'язок із довірою до судової системи.
21. Розкрийте зміст тесту пропорційності та його елементи у контексті обмеження прав і свобод.
22. Поясніть, що таке легітимна мета обмеження прав і які ризики зловживань існують.
23. Охарактеризуйте критерій необхідності в демократичному суспільстві та його застосування на практиці.
24. Поясніть зміст принципу мінімального втручання та роль альтернатив під час оцінювання пропорційності.
25. Охарактеризуйте доказову базу як умову правомірності обмеження прав і свобод.
26. Поясніть, як забезпечується підзвітність рішень про обмеження прав і свобод.
27. Охарактеризуйте позитивні обов'язки держави щодо особистої безпеки людини.
28. Поясніть поняття передбачуваності ризику та його значення для визначення позитивних обов'язків.

29. Охарактеризуйте превенцію як інструмент забезпечення особистої безпеки та її відмінність від реагування.
30. Поясніть, як відсутність превенції може створювати відповідальність держави і ризик повторюваності порушень.
31. Розкрийте зміст права на приватність як елементу особистої безпеки людини.
32. Поясніть, що означає законність втручання у приватність і які процедурні вимоги є обов'язковими.
33. Охарактеризуйте критерії необхідності та пропорційності втручання у приватність.
34. Поясніть, як забезпечується контроль використання персональних даних і запобігання зловживанням.
35. Охарактеризуйте ризики незаконного збору або обробки даних та їх наслідки для прав людини.
36. Поясніть, як співвідноситься захист даних із потребами безпеки у європейських стандартах.
37. Розкрийте зміст абсолютної заборони катувань і нелюдського поводження.
38. Поясніть, чому абсолютні гарантії не допускають винятків навіть за надзвичайних обставин.
39. Охарактеризуйте профілактичні гарантії недопущення неналежного поводження та роль контролю.
40. Поясніть вимоги до ефективного розслідування порушень абсолютних гарантій і значення доказової бази.
41. Розкрийте зміст права на свободу та особисту недоторканність у європейських стандартах.
42. Поясніть критерії законності позбавлення свободи та роль процедурних гарантій.
43. Охарактеризуйте вимоги до повідомлення особі підстав обмеження свободи та до строків такого обмеження.
44. Поясніть роль судового контролю у перевірці обґрунтованості обмеження свободи.
45. Охарактеризуйте значення судового засідання як процесуальної гарантії перевірюваності рішень.
46. Поясніть, як доказова база впливає на перевірюваність і мотивованість рішень щодо свободи особи.
47. Охарактеризуйте поняття ефективного засобу правового захисту та критерії його ефективності.
48. Поясніть логіку доступу до правосуддя як складової реального захисту прав і свобод.
49. Охарактеризуйте механізми скарг і відшкодування та їх значення для відновлення порушеного права.
50. Поясніть, чому виконання судових рішень є необхідною умовою ефективного захисту та довіри до суду.
51. Розкрийте зміст свободи вираження поглядів і права на інформацію у європейських стандартах.
52. Поясніть, за яких умов обмеження свободи слова можуть бути правомірними.

53. Охарактеризуйте критерії пропорційності при обмеженні свободи вираження поглядів.
54. Поясніть, як визначається відповідальність за зловживання свободою слова без порушення сутності права.
55. Охарактеризуйте ризики дезінформації та маніпулятивного контенту для особистої і публічної безпеки.
56. Поясніть роль фактчекінгу і верифікації інформації як інструментів протидії маніпуляціям.
57. Охарактеризуйте право на доступ до публічної інформації та його значення для підзвітності держави.
58. Поясніть, як у європейських стандартах забезпечується баланс між відкритістю інформації та приватністю.
59. Охарактеризуйте відмінність між легітимною протидією маніпуляціям і необґрунтованим обмеженням свободи слова.
60. Поясніть, як інформаційні ризики можуть впливати на пріоритети державної політики та національну безпеку.
61. Розкрийте зміст права на ефективний засіб правового захисту в контексті процесуальних гарантій.
62. Поясніть, які вимоги до доказової бази є критичними для реалізації права на захист.
63. Охарактеризуйте значення належного документування як умови перевірюваності рішень і процедур.
64. Поясніть, як оцінюється справедливість судового розгляду справи через процесуальні аспекти і стандарти доказування.
65. Охарактеризуйте, як принцип недискримінації проявляється у судовому процесі та у ставленні до сторін і учасників.
66. Поясніть, як принцип пропорційності застосовується у різних сферах, пов'язаних із забезпеченням безпеки.
67. Охарактеризуйте, як поєднуються позитивні обов'язки держави і інституційна відповідальність у сфері особистої безпеки.
68. Поясніть роль превентивної політики у зниженні ризиків порушення прав людини.
69. Охарактеризуйте механізми підзвітності та контролю, що запобігають зловживанням владою.
70. Поясніть, чому довіра до судової системи пов'язана з якістю судових рішень і процесуальних процедур.
71. Розкрийте поняття цифровізації у сфері правосуддя та її вплив на реалізацію прав і свобод людини.
72. Поясніть, що таке електронний суд і які базові процесуальні гарантії він має забезпечувати.
73. Охарактеризуйте ризики технічних бар'єрів для доступності правосуддя та рівності сторін.
74. Поясніть, як у цифрових процедурах забезпечується доказова база та перевірюваність електронних доказів.

75. Охарактеризуйте ризики підміни, втрати або спотворення електронних доказів і шляхи їх мінімізації.
76. Поясніть, як у цифровому судовому процесі забезпечується конфіденційність і захист персональних даних учасників.
77. Охарактеризуйте взаємозв'язок цифровізації та підзвітності судової системи і судових рішень.
78. Поясніть, які процесуальні норми потребують адаптації у зв'язку з цифровими інструментами та чому.
79. Охарактеризуйте, як забезпечується справедливе судочинство при дистанційних процедурах і онлайн-засіданнях.
80. Поясніть, як цифровізація може одночасно підсилювати доступність правосуддя і створювати нові ризики порушення прав.
81. Розкрийте значення європейських стандартів у контексті євроінтеграції України та розвитку правового регулювання.
82. Поясніть, як оцінювати тенденції розвитку правового регулювання у сфері забезпечення прав і свобод у контексті європейської інтеграції.
83. Охарактеризуйте роль іноземної мови у роботі з міжнародними документами і стандартами та у професійній комунікації.
84. Поясніть значення ІКТ у професійній комунікації та опрацюванні міжнародних джерел у сфері прав людини.
85. Охарактеризуйте, як під час професійної діяльності забезпечується повага до гідності особи і захист її інтересів.
86. Поясніть, як через стандарти прав людини забезпечується суверенітет і територіальна цілісність без порушення прав і свобод.
87. Охарактеризуйте типові ризики порушень прав людини у сфері безпеки та процедури їх попередження.
88. Поясніть, чому процесуальні гарантії є ключовими для реального захисту прав у цивільних справах і суміжних процедурах.
89. Охарактеризуйте взаємозв'язок між судовими рішеннями, доказовою базою та процедурною справедливістю.
90. Поясніть перспективи імплементації європейських стандартів особистої безпеки в національній практиці та основні бар'єри їх реалізації.

Рекомендовані джерела (література):

Основні джерела:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : міжнародний документ від 04.11.1950 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_004
2. Європейська конвенція з прав людини з Протоколами (український текст, офіційна публікація) : міжнародний документ // European Court of Human Rights. URL: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_ukr
3. Rules of Court (28 March 2024) : офіційний текст // European Court of Human Rights. URL: <https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/library-2024-mar-roc-eng>

4. Guide on Article 6 of the Convention – Right to a fair trial (civil limb) : Case-Law Guide // Council of Europe / European Court of Human Rights. URL: <https://rm.coe.int/1680700aaf>

5. Guide on Article 6 – Right to a fair trial (criminal limb) : Case-Law Guide // Council of Europe / European Court of Human Rights. URL: <https://rm.coe.int/1680304c4e>

6. Guide on Article 8 – Right to respect for private and family life : Case-Law Guide // European Court of Human Rights (Knowledge Sharing). URL: https://ks.echr.coe.int/uk/web/echr-ks/d/guide_art_8_eng

Додаткові:

1. Горбулін В. П., Качинський А. Б. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки : монографія. Київ : НІСД, 2010. 288 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2011-07/Gorbulin_Kachynsky-e2dd0.pdf

2. Саганюк Ф. В., Фролов В. С., Павленко В. І. та ін. Сектор безпеки і оборони України: стратегічне керівництво та військове управління : монографія / за ред. І. С. Руснака. Київ : ЦЗ МО та ГШ ЗС України, 2018. 230 с. URL: <https://nuou.org.ua/assets/monography/monog-sbou.pdf>

3. Руснак І. С. та ін. Оборонний огляд: український вимір 2014–2018 : монографія. Київ : НУОУ, 2018. URL: <https://nuou.org.ua/u/stru/centers/cvsvd/ord/scientific-works.html>

4. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики : вибрані наукові праці. Київ : НІСД, 2016. 528 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-01/Vlasuk-fin-99d56.pdf>

5. Резнікова О. О. Розробка стратегії національної безпеки з урахуванням принципів національної стійкості. Стратегічна панорама. 2018. № 2. С. 29–35. URL: <https://niss-panorama.com/index.php/journal/article/view/32>

6. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. Київ : НІСД, 2022. 532 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-03/reznikova-ukraineresilience2022_02.pdf

7. Резнікова О. О., Войтовський К. Є., Лепіхов А. В. Національна стійкість у регіональному вимірі : аналітична доповідь. Київ : НІСД, 2021. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-02/dopovid-natsionalna-stiykist-na-regionalnomu-rivni.pdf>

8. Малишев О. В., Малишева Н. Р., Калмиков В. Г., Левчук О. В. Оборонне планування на основі спроможностей в Україні: поточний стан і перспективи. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень НУОУ. 2020. № 3(70). С. 54–61. URL: <https://znp-cvsvd.nuou.org.ua/article/view/223827>

9. Денежкін М. М., Наливайко А. Д., Поляєв А. І. Особливості оборонного планування у державах-членах НАТО на основі спроможностей. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень НУОУ. 2017. № 2. С. 34–38. URL: <https://znp-cvsvd.nuou.org.ua/article/view/125129>

10. Полевий В. Оборонне планування у сфері стратегічних комунікацій сил оборони України на основі пріоритетних завдань та на основі спроможностей.

Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень НУОУ. 2023. № 2(78). С. 68–73. URL: <https://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/290266>

11. Полевий В. Напрями розвитку спроможностей сил оборони України у сфері стратегічних комунікацій. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень НУОУ. 2024. URL: <https://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/305328>

12. Сальнікова О. Ф., Івашенко А. М., Сівоха І. М. Застосування рефлексивного управління в стратегічних комунікаціях для протидії загрозам гібридного характеру. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень НУОУ. 2019. № 3(67). С. 16–22. URL: <https://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/196649>

13. Вербицька А. М., Савченко В. А., Дзюба Т. М., Кацалап В. О. Система стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України. Наука і оборона. 2017. № 1. С. 34–39. URL: <https://znp-cvds.nuou.org.ua/article/download/234021/232667/535345>

14. Семененко В. М. Культура стратегічних комунікацій як основа таргетингу цільових аудиторій. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень НУОУ. 2021. № 2. URL: <https://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/234021>

15. Федієнко О. П. Міжнародні стандарти оцінки кіберстійкості. Інформація і право. 2024. № 3(50). С. 124–135. URL: https://jnas.nbuv.gov.ua/j-pdf/Infpr_2024_3_14.pdf

16. Поляков О. М. Міжнародна взаємодія у сфері кібербезпеки: сучасні підходи до посилення захисту кіберпростору. Інформація і право. 2021. № 2. URL: https://jnas.nbuv.gov.ua/j-pdf/Infpr_2021_2_17.pdf

17. Мануїлов Я. С. Забезпечення кібербезпеки об'єктів критичної інфраструктури: організаційно-правовий аспект. Інформація і право. 2023. № 1. URL: https://jnas.nbuv.gov.ua/j-pdf/Infpr_2023_1_15.pdf

18. Developing the critical infrastructure protection system in Ukraine : monograph / ed. by D. D. Biryukov, S. I. Kondratov. Kyiv : NISS, 2017. URL: <https://niss.gov.ua/publikacii/monografii/developing-critical-infrastructure-protection-system-ukraine-monografiya>

19. Організаційні та правові аспекти забезпечення безпеки і стійкості критичної інфраструктури в Україні : аналітична доповідь / за заг. ред. Д. Д. Бирюкова. Київ : НІСД, 2019. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-05/Dopov_Suchodolya_print.pdf

20. Державна система захисту критичної інфраструктури в Україні: актуальні проблеми організації та функціонування : аналітична доповідь. Київ : НІСД, 2020. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-08/dopovid-systema-zahystu-krytychnoyi-infrastruktury_0.pdf

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Верховна Рада України – <http://zakon.rada.gov.ua>

3. Президент України – <http://www.president.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство юстиції України – <http://www.minjust.gov.ua>
6. Офіційний веб портал судової влади в Україні URL: <https://court.gov.ua/>
7. Єдиний реєстр судових рішень в Україні. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
8. Prozorro: система публічних закупівель. URL: <https://prozorro.gov.ua>
9. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Ресурси.
URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>